

Behoven ökar men pengarna fortsätter att minska

Skånska antidiskrimineringsbyråer hårt drabbade när regeringen sänker stödet • ”Insett att vi inte kan utreda allting”

SKÅNE Trots att regeringens egna utvärdering poängterar vikten av Antidiskrimineringsbyråernas verksamhet ute i landet sänker staten det ekonomiska stödet. För sjätte året i rad. Samtidigt väntas fler individer söka hjälp hos byråerna eftersom Diskrimineringsombudsmannen i mindre utsträckning ska ta sig an enskilda fall. Från ansvarig minister hörs: Ingenting.

Chefen kallade dem för ”öststatsflickorna”. Och snart spred sig epitet på arbetsplatsen. Varje jul brukade han också skicka en ”hälsning”, via mejl, med en tecknad bild på en man med erigerad penis. Till slut fick de båda kvinnorna, som arbetade inom socialpsykiatri i Helsingborgs stad, nog och anmälde chefen för diskriminering.

Det var 2006. Fem år senare, 2011, kom så en historisk dom. För första gången fällde Arbetsdomstolen en arbetsgivare för trakasserier på grundval av etnisk diskriminering. Kvinnornas krav på ersättning sänktes visserligen, men segern var ett faktum.

Åsa Holmqvist, projektsamordnare på Antidiskrimineringsbyrån i Helsingborg, var djupt involverad i fallet och visar stolt upp en tidningsartikel om den fällande domen.

Summan halveras

Byrån på Planteringen i Helsingborg är en av 16 i landet. Den andra i Skåne finns i Malmö. Byråerna drivs som ideella föreningar och ska i huvudsak ägna sig åt att ge kostnadsfri rådgivning till personer som anser sig diskriminerade. Även om kommunalt stöd till byråerna förekommer, finansieras byråerna av staten. Pengarna slussas varje år genom Ungdomsstyrelsen vidare till byråerna.

Beskedet om stödet för 2012 kom för någon månad sedan. Åsa Holmqvist och kollegan Sofia Boman fick inte heller i år gehör för summan de ansökt om. Istället blev det hälften så mycket – och 105 000 kronor mindre än året innan.

– Jag tror att alla byråer i år fick sänkt summa, säger Åsa Holmqvist.

Å andra sidan är hon gan-

ska van. När den dåvarande integrationsministern, Mona Sahlin, 2002 tog initiativ till att börja stödja ideell antidiskrimineringsverksamhet höjdes anslagen kontinuerligt fram till 2007, då stödet sedan började vända nedåt. Först från 15 till 14 miljoner kronor, sedan följde, enligt Ungdomsstyrelsen, ytterligare två år med samma summa. 2010 sänktes beloppet igen, den plöngen med fyra miljoner till totalt tio miljoner kronor. Sedan dess har beloppet legat still. Med hänsyn tagen till inflation – i praktiken en årlig minskning.

Handläggaren Sofia Boman, som delar en heltidstjänst med Åsa Holmqvist, ser anslagen som en tydlig signal.

– Det visar ju på hur vår verksamhet värderas. För vi hela tiden mindre och mindre pengar är det ett ställningstagande, säger hon.

”Vi hinna inte med”

Totalt fick man i Helsingborg i år cirka 540 000 kronor. För att få ekonomin att gå ihop tvingas man att prioritera.

– Vi får jobba snabbare, korta handläggningstiden för varje enskilt ärende. Dra ner på resor och utbildning, säger Åsa Holmqvist och konstaterar samtidigt att man ligger precis på gränsen för att inte tvingas dra ner på personal.

Det vill säga hon själv och Sofia Boman.

Deras kollega på Malmö

motsvarighet, Filippa Swanstein, menar också att resurserna är på tok för små.

– Vi skulle kunna ha tre till fyra jurister sysselsatta här. Vi kan få upp till sex samtal om dagen och vi hinna inte med, säger hon.

Både Filippa Swanstein på Malmö mot diskriminering och Åsa Holmqvist på byrån i Helsingborg vittnar om att fler och fler tar kontakt.

– Från det att vi drog igång har antalet ökat konstant. Mellan augusti och november förra året så hade vi sex samtal, efter årsskiftet hade vi ett om dagen och i februari i år så många som sex samtal om dagen, säger Filippa Swanstein.

I en majoritet av fallen hand-

” Vi får jobba snabbare, korta handläggningstiden för varje enskilt ärende.

Åsa Holmqvist

lar det om diskriminering som bottnar i etnicitet.

En faktor bakom den kraftiga tillströmningen av samtal till Malmö mot diskriminering är att byrån är relativt nyöppnad, i augusti förra året. Men det finns minst en orsak till, som Filippa Swanstein redan har märkt av. Allt fler hör av sig efter att ha fått kalla handen av Diskrimineringsombudsmannen (DO),

myndigheten med ansvar för att diskrimineringslagen följs i Sverige.

Ulrika Dietersson, enhetschef på DO:

– Sedan myndigheten bildades 2009 har vi steg för steg insett att vi inte kan utreda allt, vi har också fått kritik för långa handläggningstider. Det som händer är att vi nu är mera selektiva i vilka ärenden vi väljer att driva, så att de fall vi satsar på verkligen landar i domstol. På så vis kan vi utveckla praxis på området, vilket idag knappast inte finns alls, säger hon och fortsätter:

– Fler enskilda individer som tar kontakt med oss kommer att få beskedet att DO inte kommer att driva deras ärende.

Sedan den nya Diskrimineringsombudsmannen, Agneta Broberg, tillträdde förra året har skiftningen på myndigheten, enligt Ulrika Dietersson, blivit allt tydligare.

Svårt att leva upp till lagen

DO:s val att i mindre utsträckning utreda och driva varje enskilt fall av diskriminering till förmån för ”säkra” fall som kan påverka ett större antal personer, tycker Åsa Holmqvist i Helsingborg och Filippa Swanstein i Malmö i grunden är bra. Problemet är bara att människorna som upplever sig diskriminerade, och inte får hjälp av DO, kommer att bli fler.

– Vi fick nys om förtäringarna på DO i februari, och

tycker det är bra, men behovet av vår verksamhet kommer nu att öka än mer. Det är till oss de kommer att vända sig, säger Åsa Holmqvist.

Både hon och Filippa Swanstein har svårt att få ihop ekvationen och ifrågasätter starkt de ständigt minskande anslagen från regeringen.

– Det blir ju svårt för Sverige att leva upp till lagen. Det känns som om rättssamhället abdikerar från sitt ansvar, säger Filippa Swanstein.

När Efter Arbetet stöker integrationsminister Erik Ullenhag (FP) låter hans pressekreterare meddela att han inte ger någon kommentar med hänvisning till att ärendet bereds. På frågan om när beredningen är klar och när

SAMTALEN ÖKAR. Enligt Åsa Holmqvist och Sofia Boman på Antidiskrimineringsbyrån i Helsingborg har samtalen ökat. Främst från kvinnor inom vård och omsorg, samt inom Fas 3. Ofta handlar det om diskriminering som bottnar i etnicitet.

Fakta

ANTIDISKRIMINERINGSBYRÅERNA

■ För närvarande finns det 16 Antidiskrimineringsbyråer i landet. Byråerna arbetar på flera fronter mot diskriminering på grunderna etnicitet, kön, sexuell läggning, religion, funktionsnedsättning eller ålder. Bland annat ger man kostnadsfri rådgivning till privatpersoner och utbildar både privata och offentliga organisationer i frågor kring diskriminering.

■ Ur kursutvärderingen Rambölls utvärdering av Antidiskrimineringsbyråerna (ADV:erna). Utvärderingen beställdes av jämställdhets- och integrationsdepartementet 2009. ”Rambölls samlade bedömning är att ADV:erna fyller en viktig funktion. Verksamhetens värde ligger i första hand i att nya grupper av individer och organisationer nås samt att en kompletterande typ av service erbjuds i förhållande till kommunal och statlig sektor. Statsbidraget är över lag att se som avgörande för den verksamhet som bedrivs.”

STATENS STÖD:

2002:	4 miljoner
2003:	9 miljoner
2004:	9 miljoner
2005:	11 miljoner
2006:	15 miljoner
2007:	14 miljoner
2008:	14 miljoner
2009:	14 miljoner
2010:	10 miljoner
2011:	10 miljoner
2012:	10 miljoner

Källa: Ungdomsstyrelsen

ministern kan ge någon kommentar blir svaret:

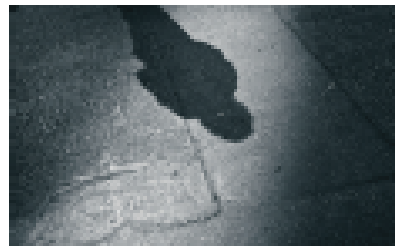
– Det kommenterar vi inte.

Ett skriftligt svar

Riksdagsledamoten Josefina Brink (V) fick däremot nyligen svar på en skriftlig fråga hon ställt till Erik Ullenhag. Hennes fråga lød: ”Avser statsrådet att verka för att kompensera Antidiskrimineringsbyråerna för den förväntade ökningen av antalet ärenden?”

Svaret från Erik Ullenhag: ”Jag kommer noggrant att följa vad Diskrimineringsombudsmannens ändrade arbets sätt för att effektivisera handläggningen av enskilda ärenden innebär i praktiken.”

Oskar Sjölander

ENSAMMA. 2 600 barn kom till Sverige förra året. Bild: YOUNG LIE

Svårt få bra boende för flyktningbarn

■ Det finns ungefär 140 platser per år för ensamkommande flyktningbarn i Skånes kommuner. Det räcker inte och nu arbetar Länsstyrelsen i Skåne med att hitta fler platser, uppger SR Malmöhus.

– Att hitta ett boende där man tar emot barn initialt kan vilken kommun som helst göra. Men barnen som kommer ett år finns kvar nästa år när det kommer nya barn, säger Åsa Stenbäck Holmér, integrations-samordnare på Länsstyrelsen till SR.

Drygt 2 600 barn kom till Sverige förra året och av dem hamnade 261 i Skåne.

KARL GRAUERS

Region Skåne hos Kronofogden

■ Det senaste året har Region Skåne haft 21 betalningsanmärkningar hos Kronofogden, skriver Kristianstadsbladet. Senaste kravet kom förra veckan och är på 150 000 kronor. Det är Långgårdens vårdcentral som lämnat in det och bakgrunden är en gammal tvist med regionen om lokalhyra. Att Region Skåne har 21 betalningsanmärkningar hos Kronofogden beklagas av Thomas Nilsson på regionens pressjour.

– Vi har oerhört många räkningar varje år, så tyvärr blir det några fel då och då, säger han till Kristianstadsbladet.

KARL GRAUERS

Kommunen tar för mycket pengar

■ Boverket anser att Helsingborgs kommun tagit 25,6 miljoner kronor för mycket från det allmännyttiga bostadsbolaget Helsingborgshem. Nu kan det bli tvist om pengarna, skriver Helsingborgs Dagblad. Det kommunägda bostadsbolaget har sedan 2008 skickat sin vinst till stadens koncernbolag och sedan fått tillbaka ungefär två tredjedelar av pengarna. Totalt har koncernbolaget behållit 29 miljoner kronor under åren 2008-2010. Boverket menar att den siffran borde varit 3,4 miljoner kronor om lagar och regler hade följts.

KARL GRAUERS